

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 93/2011-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. marca 2011 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej Advokátsku kanceláriou H., spol. s r. o., B., konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta Mgr. J. H., vo veci namietaného porušenia jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 13 CoE 145/2010-44 z 22. júna 2010 a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 13 CoE 373/2010-64 z 9. decembra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. februára 2011 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej Advokátsku kanceláriou H., spol. s r. o., B., konajúcou prostredníctvom konateľa

a advokáta Mgr. J. H., ktorou namieta porušenie svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 13 CoE 145/2010-44 z 22. júna 2010 a uznesením krajského súdu č. k. 13 CoE 373/2010-64 z 9. decembra 2010 (ďalej aj „napadnuté uznesenia“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa v rámci svojej podnikateľskej činnosti zaoberá inter alia poskytovaním úverov z vlastných zdrojov. Na základe zmluvy o úvere uzavretej 23. decembra 2003 poskytla fyzickej osobe úver v sume 165,97 €, ktorý spolu s ďalšími poplatkami bola dlžníčka povinná vrátiť v 6 mesačných splátkach v sume 42,46 € mesačne od 6. januára 2004. Na zabezpečenie úveru bolo účastníkmi zmluvného vzťahu priamo v zmluve dohodnuté, že splnomocnený zástupca dlžníka, menovite určený v zmluve o úvere, je oprávnený v prípade, ak dlžníčka neplní svoje povinnosti, okrem iného podpísať notársku zápisnicu o uznaní dlhu, ktorá má povahu exekučného titulu. Keďže dlžníčka neuhradila dve po sebe idúce splátky, bola 13. augusta 2004 notárom spísaná notárska zápisnica, ktorú podpísal v zmluve o úvere určený splnomocnený zástupca dlžníčky. Dňa 22. októbra 2004 bol podaný návrh na výkon exekúcie súdnemu exekútorovi, ktorý na základe poverenia udeleného Okresným súdom Banská bystrica (ďalej len „okresný súd“) 19. novembra 2004 začal nútený výkon rozhodnutia. Okresný súd následne ex offo uznesením sp. zn. 3 Er 1479/2004 z 10. februára 2010 vyhlásil exekúciu za neprípustnú.

Sťažovateľka podala proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 3 Er 1479/2004 z 10. februára 2010 odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 13 CoE 145/2010-44 z 22. júna 2010 tak, že uznesenie okresného súdu potvrdil.

Okresný súd následne uznesením č. k. 3 Er 1479/2004-50 zo 16. septembra 2010 exekučné konanie zastavil. Sťažovateľka podala proti tomuto uzneseniu odvolanie, o ktorom krajský súd rozhodol uznesením č. k. 13 CoE 373/2010-64 z 9. decembra 2010

tak, že uznesenie okresného súdu č. k. 3 Er 1479/2004-50 zo 16. septembra 2010 ako vecne a právne správne potvrdil.

Podľa názoru sťažovateľky napadnutými uzneseniami krajského súdu „... boli porušené... jeho základné práva a slobody vyplývajúce z článku 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd... v príčinnej súvislosti s vyššie uvedeným porušením práva na spravodlivý proces boli... porušené aj základné práva a slobody sťažovateľa vyplývajúce z čl. 1 Dodatkového protokolu...“. V ďalšom sťažovateľka interpretovala čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu, poukazujúc na konkrétne rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva a ústavného súdu, v podstatnom najmä uviedla, že „v nadväznosti na porušenie práva na spravodlivý proces krajský súd porušil svojím rozhodnutím právoplatne zastaviť exekučné konania voči povinnému aj práva sťažovateľa pokojne užívať svoj majetok“.

Sťažovateľka na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti navrhla, aby ústavný súd o nej rozhodol nálezom, v ktorom vysloví porušenie jej práva „na spravodlivý proces vyplývajúce z článku 6 ods. 1... dohovoru... a na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu...“ napadnutými uzneseniami krajského súdu, zruší napadnuté uznesenia a vec vráti na ďalšie konanie a prizná jej primerané finančné zadost'učinenie, ako aj úhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.1 K namietanému porušeniu práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu uznesením krajského súdu č. k. 13 CoE 145/2010-44 z 22. júna 2010

Sťažovateľka sa domáha vyslovenia porušenia svojich práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu uznesením krajského súdu č. k. 13 CoE 145/2010-44 z 22. júna 2010, ktorým bolo potvrdené uznesenie okresného súdu č. k. 3 Er 1479/2004-20 z 10. februára 2010; týmto uznesením bola exekúcia vyhlásená za neprípustnú.

Jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03).

Zo skutočnosti, že uznesenie okresného súdu č. k. 3 Er 1479/2004-20 z 10. februára 2010 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 13 CoE 145/2010-44 z 22. júna 2010 nadobudlo právoplatnosť 1. júla 2010, pričom sťažnosť sťažovateľky bola ústavnému súdu doručená 28. februára 2011, vyplýva, že sťažovateľka podala sťažnosť zjavne po uplynutí lehoty uvedenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Na tomto základe ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v časti namietajúcej porušenie jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu uznesením krajského súdu č. k. 13 CoE 145/2010-44 z 22. júna 2010 pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu, že bola podaná oneskorene.

II.2 K namietanému porušeniu práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu uznesením krajského súdu č. k. 13 CoE 145/2010-44 z 9. decembra 2010

Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Pri rozhodovaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd štandardne poukazuje na svoje ústavné postavenie vymedzené v čl. 124 ústavy, z ktorého vyplýva, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani

mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), ale súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, resp. či v konaní pred všeobecným súdom bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

Krajský súd uznesenie č. k. 13 CoE 373/2010-64 z 9. decembra 2010, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu č. k. 3 Er 1479/2004-50 zo 16. septembra 2010 o zastavení konania, odôvodnil najmä takto:

„Napadnutým uznesením okresný súd rozhodol o zastavení exekúcie a uložil oprávnenej povinnosť uhradiť súdnemu exekútorovi trovy exekúcie v sume 23,88 eura. Skorším uznesením číslo konania 3 Er 1479/2004-20 zo dňa 10. 02. 2010 vyhlásil exekúciu za neprípustnú. Toto uznesenie potvrdil Krajský súd Banská Bystrica ako súd odvolací uznesením číslo konania 13 CoE 145/2010-44 zo dňa 22. 06. 2010.

V dôsledku podaného odvolania krajský súd vec v medziach daných ustanovením § 212 ods. 1 OSP prejednal a podľa ustanovenia § 219 ods. 1 a 2 OSP uznesenie okresného súdu potvrdil z týchto dôvodov.

Ak súd vyhlási exekúciu za neprípustnú (ako v súdnej veci), musí exekúciu zastaviť (§ 57 ods. 1 písm. g) zákona čísla 233/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov). Dôvodne potom okresný súd exekúciu napadnutým uznesením zastavil a rozhodol o trovách exekúcie.“

Z citovanej časti odôvodnenia uznesenia krajského súdu vyplýva, že krajský súd ako odvolací súd sa v ňom stotožnil s právnym záverom okresného súdu vyjadreným v jeho uznesení č. k. 3 Er 1479/2004-50 zo 16. septembra 2010, ktorý svoje rozhodnutie o zastavení exekučného konania založil na § 57 ods. 1 písm. g) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení účinnom v čase rozhodovania exekučného súdu (ďalej len „Exekučný poriadok“), podľa ktorého „Exekúciu súd zastaví ak... g) exekúciu súd vyhlásil za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať“, a to v spojení so skutočnosťou, že okresný súd uznesením č. k. 3 Er 1479/2004-20 z 10. februára 2010 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 13 CoE 145/2010-44 z 22. júna 2010 vyhlásil exekúciu za neprípustnú. Krajský súd v uznesení č. k. 13 CoE 145/2010-44 z 22. júna 2010 okrem iného uviedol, že:

«Oprávnený a povinná uzavreli dňa 23. 12. 2003 „zmluvu o úvere“ (č. I. 5-6 spisu) ako tzv. formulárovú zmluvu. Jej súčasťou je aj „splnomocnenie“, ktorým povinná dala advokátovi Mgr. T. K., okrem iného, oprávnenie „na spísanie notárskej zápisnice ako exekučného titulu, t. j. aby v mojom mene uznal môj záväzok z úveru vyššie uvedeného“. V čase uzavretia úverovej zmluvy nemal, ale oprávnený žiadny právny dôvod trvať na tom, aby povinná dala plnomocenstvo splnomocnencovi (zástupcovi) vybranému oprávneným na právny úkon, ktorý v budúcnosti môže ale aj nemusí byť potrebné urobiť a to len so súhlasom povinnej (dobrovoľne). Táto časť zmluvy o úvere je neprijateľnou podmienkou a preto je neplatná (§ 52 a § 53 OZ v znení účinnom pred 01. 05. 2004). Povinná teda platne nesplnomocnila Mgr. T. K. svojim zastupovaním.»

Jedným z predpokladov vedenia exekučného konania je relevantný exekučný titul, keďže bez jeho existencie nemožno exekúciu vykonať. Preto je podľa názoru ústavného súdu z ústavného hľadiska akceptovateľný právny záver krajského súdu vychádzajúci z toho, že ak neexistuje notárska zápisnica, ktorá je spôsobilá byť exekučným titulom buď z hľadiska formálneho, alebo z hľadiska materiálneho, exekúcia je neprípustná, čo je dôvod na zastavenie exekučného konania.

Vzhľadom na uvedené nemožno podľa názoru ústavného súdu ani právne závery krajského súdu vyjadrené v uznesení č. k. 13 CoE 373/2010-64 z 9. decembra 2010 považovať za svojvoľný výklad a aplikáciu príslušných ustanovení Exekučného poriadku, ktorý by mohol mať za následok porušenie ústavou garantovaných práv sťažovateľky ako účastníčky exekučného konania.

V nadväznosti na námietky sťažovateľky ústavný súd poukazuje na § 58 ods. 1 Exekučného poriadku, podľa ktorého exekúciu možno zastaviť na návrh alebo aj bez návrhu.

Zatiaľ čo dôvody, na základe ktorých všeobecný súd obligatórne zastaví exekúciu (§ 57 ods. 1 Exekučného poriadku) alebo na základe ktorých fakultatívne pristúpi k takémuto rozhodnutiu (§ 57 ods. 2 Exekučného poriadku), upravuje Exekučný poriadok podrobne, okamih (čas), kedy tak má alebo môže urobiť, nie je v ňom ustanovený explicitne. Z uvedeného možno vyvodit' záver, že všeobecný súd rozhodne o zastavení exekúcie kedykoľvek v priebehu konania, len čo zistí, že sú dané dôvody na ukončenie núteného vymáhania pohľadávky. Z toho vyplýva, že všeobecný súd je povinný v priebehu celého exekučného konania ex offo skúmať, či sú splnené všetky predpoklady na vedenie takéhoto konania. Jedným z obligatórných dôvodov zastavenia exekúcie je totiž v súlade s už citovaným ustanovením § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku vyhlásenie exekúcie súdom za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať.

Vzhľadom na tieto skutočnosti krajský súd podľa názoru ústavného súdu postupoval ústavne súladným spôsobom, keď uznesením č. k. 13 CoE 373/2010-64 z 9. decembra 2010 potvrdil uznesenie okresného súdu č. k. 3 Er 1479/2004-50 zo 16. septembra 2010 o zastavení exekučného konania z dôvodu, že okresný súd uznesením č. k. 3 Er 1479/2004-20 z 10. februára 2010 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 13 CoE 145/2010-44 z 22. júna 2010 vyhlásil exekúciu za neprípustnú.

V okolnostiach prípadu ústavný súd vzhľadom na už uvedené považuje právne názory vyjadrené v uznesení krajského súdu č. k. 13 CoE 373/2010-64 z 9. decembra 2010

týkajúce sa možnosti zastaviť konanie v exekučných veciach, t. j. týkajúce sa právnej podstaty sťažnosti sťažovateľky, z ústavného hľadiska za akceptovateľné a udržateľné, keďže sú primeraným spôsobom odôvodnené, pričom ich v žiadnom prípade nemožno považovať za arbitrárne.

Za daných okolností podľa názoru ústavného súdu nemohlo dôjsť uznesením krajského súdu č. k. 13 CoE 373/2010-64 z 9. decembra 2010 k porušeniu práva sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ani jej práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Vo vzťahu k tomuto právu ústavný súd navyše pripomína právny názor vyplývajúci z jeho doterajšej judikatúry, podľa ktorého všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým nepochybne patrí aj právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprosné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. z čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu by bolo teda možno uvažovať len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo aj k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprosných princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v čl. 6 ods. 1 dohovoru, prípadne v spojení s ich porušením (m. m. II. ÚS 78/05 alebo IV. ÚS 326/07).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že medzi uznesením krajského súdu č. k. 13 CoE 373/2010-64 z 9. decembra 2010 a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a obsahom práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by zakladala možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Z uvedeného dôvodu ústavný súd pri predbežnom prerokovaní tejto časti sťažnosti sťažovateľky rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde o jej odmietnutí z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd o ďalších návrhoch sťažovateľky uplatnených v sťažnosti už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. marca 2011